

**Звернення
учасників конференції "Релігійна
свобода: актуалізація сімейних
цінностей" (Київ, 24-25.09.2018)**

Сім'я завжди була найважливішою складовою життєдіяльності суспільства й основним осередком відтворення населення. Але сьогодні її значення зросло в рази. Нині сім'я невинно змінюється під тиском, з одного боку, соціально-економічних трансформацій, а з іншого — тих світоглядних, зокрема моральних, парадигм, які стали домінуючими в сучасному глобальному світі. Останні у своїй основі надто розмивають традиційні поняття про сім'ю, шлюб, материнство і батьківство. Ставка на ліберальну мораль, обстоювання гендерного світогляду, популяризація одностатевих відносин — сьогодні це ті чинники, які знецінюють саме поняття сімейного способу життя, яке людство випрацьовувало протягом усього періоду свого існування — сім'ї як основи людства.

Саме сім'я, що є однією з базових цінностей українського народу, покликана сьогодні - в добу знецінення традиційних консолідуючих людські спільноти фундаментальних засновків, - знову стати джерелом, підставою та сенсом суспільного розвитку. Як найсталіший традиційний суспільний інститут, сім'я спроможна відігравати провідну роль у відтворенні народу в його етнічних, культурних, духовних особливостях з історично сформованою традиційно-моральною нормативно-регламентативною системою. Українська держава формує і впроваджує таку сімейну політику, яка гарантує стабільність і перспективу українському народу.

У справі утвердження в українському суспільстві традиційних сімейних цінностей сьогодні можуть прислужитися релі-

гійні організації, оскільки саме їхні віровчення фіксують та обґрунтовують відносини між чоловіком і жінкою як родину, покликану зродити й виховати гідне майбутнє покоління. У конфесійних віровченнях розкриваються уявлення про традиційні шлюб, сім'ю, батьківство. Релігія пропонує таку систему ціннісних орієнтирів та моральних оординат, у яких поняття норми детермінується безумовно вищим і визначається божественним Законом. Тому держава і церква як потенційні партнери у справі відродження українських родин мають щільно співпрацювати доповнюючи зусилля один одного та ефективно використовуючи ресурси.

Потужним інтелектуальним знаряддям ефективної взаємодії між релігійними організаціями і державою та громадянським суспільством сьогодні є Національна академія наук, зокрема Інститут філософії імені Г.С. Сковороди, його Відділення релігієзнавства та Українська асоціація релігієзнавців. Досвід їхньої роботи неоціненний — це і представництво в науково-експертних радах при Міністерствах і Комітетах, в Українському Біблійному товаристві, співпраця з Всеукраїнською Радою Церков і релігійних організацій та Всеукраїнською радою релігійних об'єднань, постійні зацікавлені відносини із всіма церквами Православної і Католицької традиції, основними протестантськими, іудейськими й мусульманськими спільнотами, новими релігійними течіями. Наявна в Україні загалом толерантність у міжконфесійних відносинах є наслідком й їхньої науково-практичної роботи впродовж 25 років. Тільки за останнє десятиліття науковцями було підготовлено близько 140 науково-аналітичних матеріалів і науково-експертних записок, проведено низку експертних для Мінюсту проектів законів щодо

релігійної сфери, організовано сотні конференцій і семінарів, дані тисячі інтерв'ю, видано понад півтисячі книжок, десятки тисяч наукових статей, виголошено безліч доповідей.

Оскільки Україна – багатомільйонна різносвітоглядна, поліконфесійна держава, суспільні взаємовідносини мають спиратись на баланс інтересів усіх її громадян, піклуватися про кожного мешканця. Українська громада має діяти солідарно, у дусі взаємопідтримки задля вирішення складних проблем сучасної родини. А для цього потрібна інформованість, обізнаність, мудрість, включеність, справедливість, відповідальність за долю кожного, за долю спільнот і релігійних, і нерелігійних, за долю всього народу, усієї української нації.

Зважаючи на це, держава має покращити економічний клімат в країні, забезпечити добробут родин і гарантувати соціальну справедливість, удосконалити закони, що регулюють функціонування родин, провадити відповідну сімейну політику, пропагуючи на всіх рівнях і всіма можливими засобами найкращі сімейні моделі та традиції, підтримувати науку й освіту, які є фактором формування належного інтелектуального рівня народу, разом із церквою та релігійними організаціями дбати про духовне здоров'я нації.

Натомість Церкви у своїй конфесійній риториці мають враховувати суспільну користь та сучасні умови, формулювати сімейні цінності згідно з дійсними культурно-історичними потребами та запитами, бути відкритими до потреб сучасної спільноти з урахуванням традиційних цінностей і сучасних та майбутніх антропних, екологічних, економічних викликів. В інтересах самих конфесій будувати партнерську взаємодію і з науковою спільнотою, і з державними інститутами. Бо саме за умови такої зацікавленої партнерської взаємодії

можливе формування такої нормативно-правової системи регуляції суспільних відносин, за якої будуть враховані та захищені і релігійні, зокрема - сімейні цінності